

Slutligen vill utgivaren till de ämbetsbröder, som till äventyrs läsa dessa rader och som i de under dem ställda kyrkoarkiven finna liturgiska musikhandskrifter eller fragment (även obetydliga) av sådana handskrifter, rikta en enträgen bön att till honom sända ett meddelande härom.

Knut Peters.

Bergspredikan.

Den 24 oktober 1937 invigdes av biskop Edvard Rodhe i Grevie kyrka i nordvästra Skåne Pär Siegårds frescomålning Bergspredikan.

På en kulle sitter Kristus, vars fast tecknade gestalt står mot en ljus fond, och talar till folket som samlats omkring honom. Närmast stå lärjungarna, Petrus förmedlande orden till folket med en energisk armrörelse, som upprepar Kristusgestaltens, de andra ännu blott lyssnande, Johannes i lärjungekretsens nedre vänstra hörn, Judas med nedböjt huvud bland de tre till höger och bredvid honom en annan lärjunge med känsligt tecknat, lyftat ansikte. Nedanför kullen till höger står den tolfte lärjungen ännu tillsammans med modern och fadern, som är fiskare och bär ett nät på axeln. Här nere ha de övriga åhörarna samlats, och bland dem gå ljusklädda hjälpande män omkring precis som på Skovgaards fresk Gästabudet. En tröstar den gamle med skägg och käpp. En hjälper den sjuka kvinnan. En har varit med om botandet av den lame. Till vänster i förgrunden lyssnar modern till budskapet om barnet, därintill vända de två fariseerna myntet med kejsarens bild. Nedanför på kyrkbänkarna sälla sig församlingsborna till lyssnarskan.

Pär Siegårds fresk är omsorgsfullt inkomponerad i kyrkorummets. Ingången till kyrkan för genom tornet i väster, och fresken sitter på östra kortväggen, den ursprungliga altarpväggen, där den får gott sidoljus från långväggsfönstren.

Freskens färger äro milda, och trots den fasta teckningen är kompositionen hållen i ett plan så att den icke slår håll i väggen eller förtar rummets slutenhet. Den har som en fresk bör strängt mural hållning.

Måtten äro cirka 8 gånger 8 meter, och målningen är alltså ungefär kvadratisk, men hela linjespelet med de stående figurerna ger kompositionen en vertikalism, som låter blicken omedvetet stiga mot Kristusgestalten. Konstnärligt är bilden byggd med stor säkerhet och balans, så att varje figur och varje linje finns, där den behövs för helhetens skull. Den skulle t. ex. ha blivit övertung, om alla tolv apostlarna stått uppe på kullen, och en av dem har därför som nämnts flyttats ned. Men det vittnar starkt

om konstnärens inlevelse i ämnet, att han av denna kompositionella svårighet gjort något innehållsligt positivt: ty vad är naturligare än att denne lärjunge ännu står tillsammans med föräldrarna.

Fresken sammanhålles till en helhet också genom det samlande koloristiska greppet. De tyngre färgklangerna i det nedre partiet tagas upp i ljusare valörer högre upp. Ljusast är Kristusgestalten, som trots att den är till formatet störst och därför dominerar, dock tack vare färgen hålles på sin plats i bilden. Glorian kring Kristusgestaltens huvud är det enda helt vita i hela kompositionen.

Bakgrunden i fresken utgör traktens eget landskap. Kristus predikar från en av Grevie backar, och bakom den finner Greviebon sin välbekanta utsikt mot Skälderviken och Kullen. Tack vare denna utsikt känner man sig genast hemmastadd i freskens miljö, och en gammal församlingsbo har t. o. m. kunnat berömma konstnären för hans vällagda gärdesgårdar. Det ligger något väsentligt i detta. Barnet finner på målningen sin leksak, gubben sin gärdesgård. Var och en har en utgångspunkt, och kan sedan lätt finna vidare. Fast Pär Siegård icke ett ögonblick dagtingat med sin konstnärliga ambition, finns intet tillkrånglat eller svårbegripligt i hans bild. Allt är enkelt och sant.

Pär Siegård utförde sin fresk på mindre än två månader, men det ligger år av arbete bakom den. I själva verket har Pär Siegård alltid medvetet eller omedvetet varit inriktad på monumentalmåleri av denna art. Född 1887 arbetade han efter utbildningsår och långa utländska reseår både, när ekonomin tvingade därtill, som yrkesmålare, och som konstnär. Från 1924 medlem i sammanslutningen De tolv, flitig utställare i grupputställningar av olika slag, höll han i november 1937 sin första stora separatutställning hos Skånska Konstmuseum i Lund. Han är född i Häl-singborg men bosatt på Hallandsåsens sydsluttning nära Förs-lövsholm, till vilket Grevie är annexförsamling. I sin konst har han följt tre linjer. Han har odlat ett ofta ganska abstrakt stafflimåleri i olja, varvid han starkt drivit färgens och formens problem och skaffat sig den grundliga formella kunskap, som är en förutsättning för monumentalkonst. Men dessutom har han under hela sin utveckling ständigt tagit upp religiösa motiv och som resultat härav föreligger främst serier av förnämliga träsnitt i färg eller svart och vitt. Slutligen har han redan tidigare arbetat i kalkmålning och fresk. 1932 utförde han en utomhusfresk i Ängelholm, 1935 en fresk i Riseberga columbarium, och 1935—1936 kalkmålningar i Vilan vid Åkarp.

Väl förberedd gick han så till den stora uppgiften i Grevie kyrka. Han har löst den så, att hans Bergspredikan — genom sin konstnärliga kvalitet och genom sin mänskliga naturlighet — oavvisligen bildar en milstolpe i svensk monumental kyrkokonst. I hans egen konst utgör den toppunkten, men det är att hoppas, att den också får bli en utgångspunkt. *Nils Gösta Sandblad.*



Bergspredikan.

Fresk av Pär Siegård i Grevie kyrka.